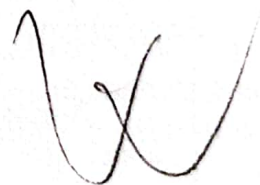

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**BOSHLANG'ICH SINFLARDA CHET TIL O'QITISH METODIKASI
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60110900-Xorijiy til va adabiyoti (ingliz tili)

Chirchiq – 2024

Fan/modul kodi BSCHO'M1704		O'quv yili 2027-2028	Semestr 7	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili Ingliz		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Boshlang'ich sinflarda chet til o'qitish metodikasi	60		60	120
2.	1. I. Fanning mazmuni. Fanni o'qitishdan maqsad- talabalarga umumiy o'rta ta'lim maktablarida boshlang'ich sinf o'quvchilariga chet tilini o'rgata olish malaka va ko'nikmalarini shakllantirish va rivojlantirishga metodik yordam ko'rsatish. Fan bo'yicha bilimlarni nazariy asoslarini, metodikaning asosiy tushunchalari mazmuni, tamoyillarini o'rgatish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat. Fanning vazifasi – nazariya va amaliyotni uzviy bo g'lanishi, ya'ni ma'ruza, seminar va amaliy mashg'ulotlarining mazmunini bir-biriga bog'liq holda berilishini hamda talabalarning jiddiy mustaqil ishlashlarini nazarda tutadi. Dastur metodikaning munozarali masalalarini keng yoritishga harakat qiladi va talabalarning ingliz tili o'qitish muammolariga nazariy hamda amaliy jihatdan ijodiy yondashishga tayyorlaydi. Ushbu dastur asosida o'zlashtirilgan bilimlar o'rta umumta'lim maktablari, akademik litsey va kasb-hunar kollejlarida pedagogik amaliyotda tatbiq etiladi. 2. II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) 3. II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Ingliz tilini erta yoshda chet tili sifatida o'qitish/o'rganish tarixi Ingliz tilini erta yoshda chet tili sifatida o'qitish/o'rganish tarixi uzoq va boy tarixga ega. Bu tarixda turli usullar va yondashuvlar mavjud bo'lib, ular zamonaviy o'qitish amaliyotiga katta ta'sir ko'rsatgan. Bu mavzu erta yoshda ingliz tilini o'qitish/o'rganish tarixini o'rganish, turli usullar va yondashuvlarni tahlil qilish va zamonaviy o'qitish amaliyoti uchun ahamiyatini tushunishga qaratilgan. 2-mavzu. Erta yoshda o'qitishning psixologik, didaktik va lingvistik asoslari Erta yoshda o'qitishning psixologik, didaktik va lingvistik asoslari yosh o'quvchilarning o'qitish jarayoniga samarali yondashish uchun muhim ahamiyatga ega. Bu mavzu erta yoshdagi bolalarning psixologik xususiyatlari, o'qitish jarayonida didaktik tamoyillar va lingvistik jihatlarni o'rganishga qaratilgan.				

3-mavzu. Ingliz tilini o'rganuvchi bolalarning xususiyatlari

Ingliz tilini o'rganuvchi bolalarning xususiyatlarini tushunish ularga samarali o'qitish jarayonini yaratish uchun zarur. Bu mavzu erta yoshdagi bolalarning tilni o'rganish jarayonidagi xususiyatlari, individual farqlar va tilni o'rganishdagi qiyinchiliklarni o'rganishga qaratilgan.

4-mavzu. Yosh o'quvchilarning tinglash, gapirish, o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirish.

Yosh o'quvchilarning tinglash, gapirish, o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirish erta yoshda ingliz tilini o'qitishning asosiy maqsadlaridan biridir. Bu mavzu erta yoshdagi bolalarning til ko'nikmalarini rivojlantirish uchun samarali usullar va strategiyalarni o'rganishga qaratilgan.

5-mavzu. Yosh o'quvchilar uchun grammatika va lug'at o'rgatish

Yosh o'quvchilar uchun grammatika va lug'at o'rgatish erta yoshda ingliz tilini o'qitishning muhim qismidir. Bu mavzu erta yoshdagi bolalar uchun grammatika va lug'atni o'qitishning samarali usullar va strategiyalarni o'rganishga qaratilgan.

6-mavzu. Ko'p aqliy qobiliyatlar

Ko'p aqliy qobiliyatlar nazariyasi turli xil aqliy qobiliyatlar mavjudligini va har bir insonning o'ziga xos kuchli tomonlariga ega ekanligini ta'kidlaydi. Bu mavzu erta yoshda ingliz tilini o'qitishda ko'p aqliy qobiliyatlar nazariyasini qanday qo'llash mumkinligini o'rganishga qaratilgan.

7-mavzu. Bolalar bog'chasida maktabgacha yoshdagi bolalarni o'qitish va boshlang'ich maktabning boshlang'ich sinflarida bolalarni o'qitish o'rtasidagi muhim farqlar

Bolalar bog'chasida maktabgacha yoshdagi bolalarni o'qitish va boshlang'ich maktabning boshlang'ich sinflarida bolalarni o'qitish o'rtasida bir qator muhim farqlar mavjud. Bu mavzu bu farqlarni o'rganishga qaratilgan, jumladan, o'quv dasturlari, o'qitish usullari va baholash usullari.

8-mavzu. 1-4-sinflarda chet tilini o'qitishning nazariy masalalari (O'qituvchi kitobiga asoslanib)

1-4-sinflarda chet tilini o'qitishning nazariy masalalari o'qitish jarayonini tushunish va samarali o'qitish amaliyotini yaratish uchun muhim ahamiyatga ega. Bu mavzu 1-4-sinflarda chet tilini o'qitishning nazariy asoslarini o'qituvchi kitobiga asoslanib o'rganishga qaratilgan.

9-mavzu. Yosh bolalarga erta yoshda chet tilini o'qitishning zamonaviy usullari

Yosh bolalarga erta yoshda chet tilini o'qitishning zamonaviy usullari o'quvchilarning ehtiyojlarini qondirish va samarali o'qitish jarayonini yaratish uchun muhim ahamiyatga ega. Bu mavzu erta yoshda chet tilini o'qitishning

zamonaviy usullari va strategiyalarini o'rganishga qaratilgan.

10-mavzu. O'quv jarayonida o'yin texnologiyalari

O'yin texnologiyalari o'quv jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilish uchun muhim vosita bo'lib xizmat qilishi mumkin. Bu mavzu erta yoshda ingliz tilini o'qitishda o'yin texnologiyalarini qanday qo'llash mumkinligini o'rganishga qaratilgan.

11-mavzu. Adabiyot orqali o'rganish

Adabiyot orqali o'rganish o'quvchilarning til ko'nikmalarini, madaniy tushunchalarini va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun samarali vosita bo'lib xizmat qilishi mumkin. Bu mavzu erta yoshda ingliz tilini o'qitishda adabiyotdan qanday foydalanish mumkinligini o'rganishga qaratilgan.

12-mavzu. Boshlang'ich maktab sharoitida loyihalar

Loyihalar o'quvchilarning muammoli vaziyatlarni hal qilish, hamkorlik qilish va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun samarali vosita bo'lib xizmat qilishi mumkin. Bu mavzu erta yoshda ingliz tilini o'qitishda loyihalardan qanday foydalanish mumkinligini o'rganishga qaratilgan.

13-mavzu. CLIL orqali tilni o'rganish

CLIL (Content and Language Integrated Learning) - bu o'quvchilarning til ko'nikmalarini va predmet bo'yicha bilimlarini bir vaqtning o'zida rivojlantirishga qaratilgan o'qitish usuli. Bu mavzu erta yoshda ingliz tilini o'qitishda CLILdan qanday foydalanish mumkinligini o'rganishga qaratilgan.

14-mavzu. Yosh o'quvchilarga ingliz tilini o'qitishda mulohazakor o'qitishning ahamiyati

Mulohazakor o'qitish o'quvchilarning o'z o'qitish jarayonida faol ishtirok etishiga va o'zlarining o'qish tajribalari haqida mulohaza yuritishiga qaratilgan. Bu mavzu erta yoshda ingliz tilini o'qitishda mulohazakor o'qitishning ahamiyatini va uni qanday amalga oshirish mumkinligini o'rganishga qaratilgan.

15-mavzu. Bolalar uchun ijodiy topshiriqlarning ahamiyati

Ijodiy topshiriqlar o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini, muammoli vaziyatlarni hal qilish qobiliyatlarini va til ko'nikmalarini rivojlantirish uchun samarali vosita bo'lib xizmat qilishi mumkin. Bu mavzu erta yoshda ingliz tilini o'qitishda ijodiy topshiriqlarning ahamiyatini va ularni qanday yaratish mumkinligini o'rganishga qaratilgan.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Ingliz tilini erta yoshda chet tili sifatida o'qitish/o'rganish tarixi
2. Erta yoshda o'qitishning psixologik, didaktik va lingvistik asoslari

3. Ingliz tilini o'rganuvchi bolalarning xususiyatlari
4. Yosh o'quvchilarning tinglash, gapirish, o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirish.
5. Yosh o'quvchilar uchun grammatika va lug'at o'rgatish
6. Ko'p aqliy qobiliyatlar
7. Bolalar bog'chasida maktabgacha yoshdagi bolalarni o'qitish va boshlang'ich maktabning boshlang'ich sinflarida bolalarni o'qitish o'rtasidagi muhim farqlar
8. 1-4-sinflarda chet tilini o'qitishning nazariy masalalari (O'qituvchi kitobiga asoslanib)
9. Yosh bolalarga erta yoshda chet tilini o'qitishning zamonaviy usullari
10. O'quv jarayonida o'yin texnologiyalari
11. Adabiyot orqali o'rganish
12. Boshlang'ich maktab sharoitida loyihalar
13. CLIL orqali tilni o'rganish
14. Yosh o'quvchilarga ingliz tilini o'qitishda mulohazakor o'qitishning ahamiyati
15. Bolalar uchun ijodiy topshiriqlarning ahamiyati

4. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

5. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Yozishni o'rgatish metodikasi
2. Talabalarni o'z-o'zini tahrirlashga o'rgatish
3. Sinov va baholash kriteriyalari
4. Muqobil baholash
5. Rejalashtirish.
6. Materiallar yaratish.
7. Asboblar, texnikalar, harakatlardan foydalanish.
8. Texnologiyadan foydalanish metodikasi
9. Texnologiyadan foydalanish
10. Ingliz tilini o'qitish uchun Internet
11. O'qitish mazmunini aniqlash
12. Sinflarning o'zaro ta'siri
13. Sinf intizomi va boshqaruvi
14. O'rganuvchilarning farqlarini aniqlash
15. Turli sinflarni o'qitish yo'llari
16. O'qituvchilarni rivojlantirish
17. "Post-Method" davrida ingliz tilini o'qitish:

	18. Vazifa asosida tilni o'qitishni amalga oshirish 19. Ingliz tili o'qituvchisi professional sifatida 20. Kasbiy malakamizni rivojlantirish: Ba'zi mulohazalar 21. Chet tillarini o'qitish metodikasi tarixi 22. Chet tillarini o'qitish metodikasi va tamoyillari 23. O'rganish strategiyalari 24. Darsni rejalashtirish. PPP TTT 25. Lug'atni o'rgatish 26. Talaffuzni o'rgatish 27. Grammatikani o'qitishning induktiv va deduktiv usullari 28. Tinglashni o'rgatish 29. Nutqni o'rgatish 30. O'qishni o'rgatish 31. Yozishni o'rgatish 32. Baholash 33. Exploratory Action Researchga kirish 34. Materiallarni ishlab chiqish va sinfdagi o'zaro ta'sir 35. O'quvchilarning farqlari: heterojen sinflarni o'qitish
3.	VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: Kursni tugatgan talabalar: • O'qitish jarayoniga oid umumiy yondashuv (talabalarning xususiyatlari va ehtiyojlari/o'qituvchining roli/sinfni boshqarish/xatolarni tuzatish usullar o'z ustida ishlash ko'nikmasini shakllantirish; • Xorijiy tilni o'qitishga kommunikativ yondashuvning o'ziga xos xususiyatlari, shu jumladan tilni taqdim etishning turli usullarini bilish va amalda qo'llay olish, Chet tili o'rganish jarayonining asosiy tamoyillari, nazariyalari va yondashuvlarini tushunish, O'quvchilarning chet tili o'rganishiga ta'sir etuvchi omillar haqida tasavvurga ega bo'lishi; (bilim) • Xorijiy tilni o'qitishda asosiy tamoillaridan (leksika, grammatika, talaffuz) shuningdek retseptiv va produktiv nutq faoliyatini (o'qish, tinglab tushunish, yozish, gapirish)ni o'rgatish; • Kelajakdagi kasbiy faoliyatda fanlar sohalari bo'yicha bilim, malaka va ko'nikmalarga ega bo'ladi • O'qituvchi zamonaviy baholash nazariyalarini biladi va qo'llay olishi; (ko'nikma) • O'quvchilarning ta'lim yutuqlarini muntazam ravishda baholaydi va ularni tahlil qiladi. • Aniq maqsadlarga yo'naltirilgan kasbiy vazifalarni yechishda nazariy bilim, amaliy ko'nikma va malakalarga ega bo'ladi va ulardan foydalana olish haqida malakalarga ega bo'lishi kerak. .
4.	VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar;

	• interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va hioya qilish uchun loyihalar
5.	IX. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	X. Asosiy adabiyotlar: 1. Marianne Celce-Muricia, Donna M.Brinton, Marguerite Ann Snow. (2014). Teaching English as a Second or Foreign language. Boston, USA: pp 712 2. J.J.Jalolov, G.T.Makhamova, Sh.S.Ashurova. (2015). English language teaching methodology. Tashkent, Uzb: pp 336 3. Ikhfi Imaniah, M.Pd, Nargis, M.Hum. (1, October 2017). Teaching English for young learners. Pp 115 4. Sue Garton, Fiona Copland. (2019). The Routledge Handbook of Teaching English to Young learners. New York, NY: pp 564 5. Tajibayev G.Sh. (2019) BOSHLANG'ICH SINFLARDA INGLIZ TILI O'QITISH. pp 206 6. Jamol Jalolov. Chet til o'qitish metodikasi. (2012). Chet til o'qitish metodikasi. Toshkent, pp 431 XI. Qo'shimcha adabiyotlar 1. Jalolov J. (guruh rahbari) va b.lar Umumiy o'rta ta'lim maktablari uchun ingliz tili o'quv dasturi. – Xalq ta'limi. v№4 2013. B. 45-75. 2. Махкамова Г. Т. Формирование навыков и умений устной иноязычной речи у дошкольников (5-6 лет). Автореф. дис. на соиск. учен. степ. к.п.н. Спец. 13.00.02; Узб. гос. ун-т мировых языков. - Ташкент, 2004. - 24 с. 3. Kids' English: o'quv nashri. Class 1. – Toshkent: O'zbekiston, 2013. – 192-b. 4. H.Emery, S.Rich.Teaching English to young learners. – USA.: “Gasch Printing, LLC, Odenton, Maryland USA”, 2015, 42p. 5. G.Motteram. Innovations in learning technologies for English language teaching. – GB.: “British council band and design”, 2013, 200p. 6. Никитенко З.Н. Европейский Языковой Портфель для учащихся 2–4 классов. – М.: МГЛУ, 2006.

	Axborot manbalari 1. http://www.teachingenglish.org/ 2. www.edu.uz 3. http://www.pedagog.uz/ 4. https://www.researchgate.net/directory/publications 5. http://library.navoiy-uni.uz/files/ 6. https://www.schoollearningresources.com/ 7. www.cspi.uz
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil “ 29 ” 08 № 1 dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma’sul: M.A. Yusupova - Chirchiq davlat pedagogika universiteti Lingvistika va ingliz tilini o‘qitish metodikasi kafedrası mudiri, p.f.f.d. (PhD), dotsent D.R.Umarova - Chirchiq davlat pedagogika universiteti Lingvistika va ingliz tilini o‘qitish metodikasi kafedrası o‘qituvchisi
9.	Taqrizchilar: J.Sh. Djumabayeva- O‘zMU, Ingliz tili filologiyasi kafedrası mudiri, f.f.d., professor D.K.Ruzmetova - ChDPU, Ingliz tili kafedrası katta o‘qituvchisi, p.f.f.d. (PhD)